

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

1. Εάν καλούμασταν να συνοψίσουμε σε μια φράση ποια ήταν για μας η συμβολή των Σύγχρονων Θεμάτων στην πνευματική κίνηση των επτά χρόνων που μεσολάβησαν από την επανέκδοσή τους, τον Μάιο του 1978, θα λέγαμε λίγο πολύ τα εξής: στις προκλήσεις της εποχής μας, θελήσαμε να απαντήσουμε, προωθώντας τον επιστημονικό διάλογο πάνω στα συγκεκριμένα προβλήματα του τόπου. Και τούτο, όπως γράψαμε στο πρώτο μας τεύχος, με την πεποίθηση ότι «η ανάπτυξη της γνώσης είναι παράγοντας προόδου», και ότι «η επιστήμη, ανεξάρτητα από το τι σκοπούς εξυπηρετεί σήμερα, είναι δύναμη επαναστατική».

2. Στη φορτισμένη από ιδεολογικές – και όχι απλώς πολιτικές – αντιπαράθεσεις περίοδο που ζούμε, η επιδίωξή μας αυτή κάθε άλλο παρά αυτονόητη φάνηκε: «τεχνوکράτες με άσπρες μπλούζες για τους μεν», «άνευροι ελιτιστές» για τους δε, πολύ συχνά νιώσαμε μόνοι, ή, καλύτερα, απομονωμένοι. Και η αλήθεια είναι ότι, στη σχέση του περιοδικού μας με την πολιτική, αποφύγαμε να δώσουμε «κάθετες» απαντήσεις, μια και πιστεύαμε ότι δεν είναι οι όποιες διακηρύξεις προθέσεων που δίνουν το σίγμα μιας πνευματικής προσπάθειας, αλλά το ίδιο το περιεχόμενό της. Έτσι, στα όποια αποφθέγματα, αντιτάξαμε τα τεύχη μας. Με μια σημαδιακή, εν τούτοις, εξαίρεση: τις παραμονές των εκλογών του 1981 δηλώναμε ότι, «διατηρώντας την ταυτότητά μας και την ελευθερία να κρινόμαστε προς κάθε κατεύθυνση, που επιβάλλει η ίδια η φύση της δουλειάς μας», θα εξακολουθούσαμε «να συμβάλλουμε από τη σκοπιά μας στο να πραγματοποιηθούν οι βαθιές αλλαγές που έχει ανάγκη ο τόπος, σε όλους τους τομείς της εθνικής μας ζωής, αλλαγές για τις οποίες, τα εννοϊκά για τις δημοκρατικές δυνάμεις αποτελέσματα στις εκλογές του Οκτώβρη αποτελούν αναγκαία μεν, αλλά όχι και ικανή προϋπόθεση».

3. Υπενθυμίζοντας τα παραπάνω, το σημείωμα αυτό σνιιστά τη δεύτερη εξαίρεση στη διαδρομή του περιοδικού μας. Γιατί, πιο έντονα παρά ποτέ, έχουμε την αίσθηση ότι ο λόγος μας ηχεί παράξενος – αν όχι ξένος – ετούτο τον Απρίλη. Σε πείσμα των προβλημάτων που σοθούν, η επικείμενη εκλογική αναμέτρηση αναγγέλλεται «σύγκρουση δύο κόσμων». Και καθώς η πολιτική αντιπαράθεση «αυριανοποιείται» όλο και πιο πολύ, αμβλύνεται η συλλογική αυτογνωσία. Όσο για τον επιστημονικό διάλογο, τα περιθώριά του στενεύουν ολοένα και περισσότερο, καθώς η ετικέτα του επιστήμονα, και όχι η ουσία των απόψεων που υποστηρίζει, φαίνεται να καθορίζει την εμβέλεια των όσων λέει.

4. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, μήπως το εγχείρημά μας είναι εξ ορισμού καταδικασμένο; Στο μέτρο που τα προβλήματα με τα οποία καταπιανόμαστε είναι υπαρκτά και οι συνέπειες τους αδυσώπητες, η απάντησή μας είναι όχι. Και γι' αυτό σκοπεύουμε να συνεχίσουμε. Χωρίς βέβαια τις αυταπάτες που κάποτε ίσως μας χαράκιζαν για την επίδραση που μπορεί να ασκήσει ο επιστημονικός λόγος στη χώρα μας. Με τη σιγουριά όμως ότι δεν μιλάμε στο κενό. Γιατί οι τελευταίες εξελίξεις απέδειξαν ότι κάπου, χαμένοι ίσως στην παλίσρροια του μαύρου και του άσπρου, υπάρχουν προοδευτικοί άνθρωποι με μνήμη, κάποιοι οπαδοί των αποχρώσεων, που σιμερίζονται, αν μη τι άλλο, τις προθέσεις μας.

Ελπίζουμε ότι η προσπάθειά μας, μαζί με πολλές άλλες, θα συμβάλλει να ενισχυθούν οι αντιστάσεις στους πολλαπλούς φανατισμούς και δογματισμούς που κυριαρχούν τώρα. Όστε να ξεπεραστεί η σημερινή βαθιά πολιτική και κοινωνική κρίση, που κινδυνεύει να γίνει χρόνια στη χώρα μας. Μόνο τότε θα υπάρξουν προϋποθέσεις για να κατοχυρωθούν και να διευρυνθούν οι δημοκρατικές και κοινωνικές κατακτήσεις.